

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Pénteken, Aprilis' 12dikén, 1822.

Spanyol Amerika.

Amérikai Levelek szerint, az ismeretes Yturbide Új-Spanyol-Ország Igazgatása' formája iránt egy Proclamatziót bocsátott-ki, melly némely versengésekre adott okot. Tárgya Proclamatziójának határok közzé szorított Monarchia, mellyet az Országra nézve legalkalmasabbnak tart, 's a' melly már akkor elfogadtatott, midőn Ingalában Új-Spanyol-Országnak függetlensége kihirdettetett 's az ezen fundáltatott Cordovai alku megerősítettett. Ennél fogva a' Korona VII Ferdinandnak, avagy nem-létiben, az ő Dinastiájából Herczegnek ajánlatik. Ha a' Dinastiából magát senki sem jeleniené, a' Cortesek tetszései szerint választhatnak Uralkodót. Yturbide azonban nyilván jelenti, hogy néki a' Korona több ízben ajánlatott; de ő minden Uralkodásra vágyáson felyül van, 's egyedül Hazája szabadságának dicsőségét szomjúhozza; és hogy ha ötet a' Mexikói Nép megkinálná a' koronával, egyedül valami csuda vehetné annak elfogadására, 's Nümával így felelne, hogy, ha szinte birna is némely ajánlásra méltó tulajdonokkal, azok éppen olyak volnának, mellyek ötet az Uralkodóságra alkalmatlanná tennék — t. i. nyugalom szeretet 's maga visszatartása. — De az Anglus Kurir, melly ezen hírt közli, kötve hiszi, hogy Yturbidét, minden Uralkodásra nem vágyása 's szabadság iránt viseltető szeretete mellett is, csak ugyan rá ne lehetne venni a' Mexikói Császári Koronának elfogadására.

A' Spanyol Királyi Vera-Cruzi Kormányozó Generalis Davilla, még mind hatalmasan viseli magát azon erősségben, mellybe jóval ez előtt a' Városhól a' seregekkel együtt vonta magát. Naponként a' Városhól kap eleséget, 's az új Igazgatásnál oda vitte a' dolgot, hogy az, Garnizona' tartására, hónaponként 16,000 Piaszternek fizetésére kötelezte magát; 's ha szavának nem áll, ő tüstént lövöldöztetni kezdi a' Várost, 's a' kikötőbe jövő minden hajókra rátüzeltet.

Orosz Birodalom.

A' Siberiai dolgokra nézve Petersburgban állandó Biztosság neveztetett-ki, mellynek Elölülője maga a' most ott lévő Siberiai Fő Kormányozó Speransky Úr. Jövendőbeli boldogságára Siberiának, melly az Anya-Országtól igen távol esik, 's Európát haladja kiterjedésében, olly hathatós befolyással volt mindjárt eleintén a' Társaság, hogy ajánlására a' hivatalokban hűségesen eljáró Tisztviselők Arendákkal 's Keresztekkel jutalmaztattak. — Pestel Úr alatt, ki Sibiariát sok esztendőig távolról kormányozta, sok Tisztek törvénytelenül nyomták a' lakosokat; mellyet megtudván a' Császár, 1819ben Speransky Urat nevezte Siberiai Fő Kormányozónak, ki is a' dolgot szorossan vévén, több száz Tiszteket vétkeseknek talált, kiket vétségeinek mértéke szerint büntetett a' Császár.

A' Mártz. 10d. Hamburgi Correspondens következő levelet közöl a' Visztula vize mellől Februarius 28dikáról

(Márcz. 12d.): „Mostanában, midőn mindeneknek szemei az Orosz Birodalomra vannak intézve, 's minden Ujságot olvasók Sándor Császárnak intézeteit, ha siettetni nem is, legalább eltalálni szeretnék; természetesen legnagyobb figyelem van a' Petersburgi Ujságokra, mellyekből az Orosz Kabinétnek kinézéseihöz 's plánumaihoz leg-hitelesebben hozzá lehetne vetni. Különös becsben van ezek közt az úgy nevezett Petersburgi Udvari-Ujság, mellyen néhány közönséges levelek egész bizonyossággal építenek, 's e' szerint sokféle vélekedésekre alkalmat szolgáltatnak. Nem leszen azért feleslegvaló az Ujságot olvasó Közönséget figyelmetessé tenni az iránt, hogy tulajdonképen Orosz Udvari-Ujság nincs, 's ezen nevezetet teljességgel nem lehet azon Petersburgi Ujságra ruházni, mellyet a' Császári Akademia Orosz és Német nyelven ad-ki. Ebben, kivéve a' Katonai-Változásokat, 's Kereszt-osztásokat, és némely honni tudósításokat semmiféle hivatalos jelentések nincsenek. Idegen Ujságokból szedi ez Politicai cikkelyeit, 's azoknak hitelességet éppen nem adhat, mint némely Német és Franczia Levelek hibásan hiszik. A' Petersburgi Conservateur impartial sem Udvari-Ujság, bár ha közöl is olykor hivatalos tudósításokat.“

Nagy Britannia és Irlandia.

A' Miniszterialis Morning-Herald szerint a' Kereskedői-Kamara Vice Elöl-ülőjének Wallace Úrnak az a' plánuma, hogy Londont minden idegen manufacturái portékáknak lerakó piaczává tegye, úgy hogy a' Külső Országi vevő mind idegen mind honni portékára találhasson, 's e' végre nagy Magazinumok' építéséről gondolkodik. — Ezen szabad kereskedést tárgyazó plánum annyiban nem megvetendő, hogy így minden Nemzetek portékáit el-

fogadjuk, 's minden Nemzeteknek ismét eladhatjuk, de a' tapasztaláson fundált vizsgálatokat alig ha kiállja. Ugyan is minden kézimesterségekben 's minden Nemzetek közt van bizonyos helyhez kötött erényesség. Anglia némely portékákhoz olcsóbban jut mint India, ez hasonlóképen jutalmasabban némelyekhez mint amaz. Ha mi már most elibe teszünk a' vevőnek egy darab drága Anglus selyemmatériát 's egy darab olcsó Indiai selyemmatériát, bizonyosan az utóbbit veszi. Mire tehát a' költséges Magazinum? 's ha színté mind a' két nemű portékákat egy áron adhatnánk is, mi okon szolgáltatunk alkalmatosságot az idegen Kereskedőnek a' választásra 's így arra is hogy a' magunkét nyakunkon hagyja?

Lord King Márcz. 26d. azt javallotta a' Felső-Házban, hogy a' külső Követségekre fordítandó költség szállíttatnék kisebb summára; de javallása visszavetett. Ezen alkalmatossággal bémutatott a' Külső Országi Követségeknél 's fizetéseknél lajstroma.

A' Londoni Lordmajor, törvényes meghagyásnál fogva, Márcz. 28dikára rendelte azon gyűlést, mellyben az Ország 's a' Parlamentumbeli Reformátzió iránt határozások tétessenek. Meghatározta egyszersmind Curtis nevű Parlamentum Tagjának megfenyítését azon tetteért, hogy az Alsó-Házban nagyon a' Miniszterek ínye szerint beszélt.

A' Londoni Gabonaárusok azt kérik az Alsó-Házbeli Földmívelési Biztosságtól, hogy ha a' Britanniai kikötők, gabona hozás végett megnyitvatnának, a' királyi zár alatt lévő életé legyen az elsőség.

A' Glasgowi Ujság egész bizonyossággal állítja, hogy a' Király nem fogná jövő nyáron megtisztelni jelenlétével Skociát, 's több eddig gyakorlott tengeri út-

jairól is leteszen Ő Felsége, Orvosai azt vé-
vén észre, hogy a' tengeri betegség, melly-
nek mindenkor ki van téve, testi alkotá-
sára ártalmas befolyással van.

London és Portsmouth közt Telegra-
phi-Linea készül.

A' híres és vakmerő tengeri tolvaj Be-
nerides, ki Santa Maria szigete' környé-
kén igen félelmessé lett, a' Rio de Janei-
róból Limába rendelt Ocean nevű Briggen
iszonyú rablást vitt végbe. Mert minek-
utánna az egész hajót kiprédálta volna, 7
Matrózokat megöletett, a' többeket pedig
Santa Maria szigetére hurczolván, az Indu-
soknak rabszolgák gyanánt adta-el. A'
hajóskapitány' sorsa még bizonyosan nem
tudatik, de a' vélekedés szerint alkalma-
sint megöletett.

Irlandiai levelek szerint, közelebből
az Insurgensek a' Clanmauricei kerületbé-
li lakosokra rájok mentek, 's esküvéssel
arra kényszerítették őket, hogy a' Glasho-
reeg felé vivő útat a' hegyeken keresztül
megcsinálják, 's ez meg is történt, hogy
a' Generális Rock ármadájának általköltö-
zése megkönnyítessék; 's annyira elszé-
dültek ezen emberek e' nevetségre méltó
parancsolat által, hogy százanként a' leg-
nagyobb szorgalommal dolgoztak az úta-
kon.

Liverpoolban olly heves a' Manche-
ster felé menő Kocsisok' vetélkedése, hogy
egy ezen Kocsisok közül, lovait is befog-
ván ezen idő alatt, három órára megtette
ezen útat. Manchester 28 Anglus mértföld
Liverpoolhoz; egy óra alatt tehát 12 mért-
földnél többet haladt.

Hivatalos tudósítások szerint Angliá-
ban a' közelebbi hét esztendő alatt, crimi-
nalis vétekért 85484 személyek hivattattak
a' törvényszék elébe, (ezek között 14168
Aszszonyok voltak). Közülök 7683 halál-

ra íteltetett, de csak 693-on vitetett végbe
az ítélet.

Francia Ország.

Párizs, Mártz. 3od. A' Deputatusok
Kamarájának tegnapelőtti Gyűlése igen
lármás volt. A' Hadi Minisztérium Bud-
getjának, még 27d. kezdett vitatása vete-
tett elő; melly alkalmatossággal Generalis
Foy jó módját látta, hogy a' Generalis
Berton által indított támadást oltalmaz-
za, vagy legalább mentegesse. Berton,
úgymond, 1815b minden hibáján kívül
véletlen fogságba vettetett, 's majd egész
esztendeig ott ült, később több ízben újra
elfogattatott, 's végre fizetését is elvesz-
tette. Ezen rajta szabad kény szerint ej-
tett sérelmek indították őtet, az utóbbi,
teljességgel helybe nem hagyható lépések-
re 's a' t. — Generalis Foy beszédére, az
Igazságra ügyelő Miniszter imígy kezdett
szóllani: „Sok tekintetben csudálkozhatnak
az Urak rajta, hogy én efféle vitatásra
megszóllalok; de erre nagy just adtak né-
kem némely kifejezések, mellyekkel az
előttem Beszélő élt. Minekelőtte hibás fo-
gását megnevezném, arra kell felelnem,
a' mi még sokkal fontosabbnak látszik előt-
tem. Én meg vagyok felőle győzötve,
hogy feltett szándéka ellen (A' jobb olda-
lon kiáltozás: Nem! Nem!) kívánt egy ok-
lyan embernek viselete és környülállásai
iránt, részvételt gerjeszteni másokban,
kinek újabb tetteire a' legkeményebb fe-
nyítés váraozik. Nem mondta ugyan ki
egyenesen, hogy annak az embernek vét-
kes tettei' elkövetésére jussa lett volna, de
azt állította, hogy a' véle szabad kény sze-
rint való bánás ingerelte-fel. (Bal oldalon
kiáltozás: Igen is, úgy van!) Úgy véle-
kedem Uraim! hogy ha volna is valami
igazság azon állításban, rosszul válasz-
totta-meg a' helyet a' Beszélő; mert az

által olly gondolat származhatik a' hallgatók nagy részében, mintha a' szóban lévő ember, ha tökéletesen meg nem igazodhatik is, de vétkeés tette kevésbé büntetésre 's útalásra méltó. De avagy igaz e, hogy a' szabad kény' áldozatja lett volna? Éppen nem, Uraim! „Azért kívánnám, hogy ezen nyilatkoztatásomat ne csak ezen gyűlésben, hanem azon kívül is meghaljanák, minthogy az ellenkező állítás egészen ellene van az igazságnak. Miért kellett keményen bánni azzal az emberrel, kinek nevét itten elhallgatnom az ilendőség és kötelesség hozza magával? Azért, mert szerencsétlensége volt azt megérdemleni. (Bal oldalon: Perbe kellett volna idézni!) A' Katonai törvények és fenyték szerint bántak véle, mellyeknek alatta lenni nem szünt-meg. Többet nem mondok. (Corcelles Úr: Helyesen!) A' ki azt hiszi, hogy helyes leszen elhallgatnom, annyit minden esetben tartozik nekem megadni, hogy nem általlottam kimondani az igazságot, szükség lévén reá; és tudni fogja, hol találjon körülállásosabb útast. — Elég ennyi az első állításról, mellynek megczáfolása szándékom volt; addig mindazáltal itt nem hagyom a' beszélő-széket, míg affelett való nagy csudálkozásomat ki nem nyilatkoztatom, milyen hamis értelmet adtak némelylek, egy helynek, a' Generalis Foyt ezen székben megelőzött Úr' beszédében.“

(Generalis Lafont, beszéde folytában magasztalta a' Királynak, az iszonyú nagy Fő Tiszti Kar' megtartásában mutatott nagy lelküségét és igazságszeretetét, 's általjában az új rendbe hozott Ármadával való kegyes bánását; ezt tévén hozzá: „Van-nak mindazáltal olyan gögös emberek, kik semmi nagylelkű 's bizodalmas bánást szám-ba nem vesznek, kik nem akarják a' Királynak bocsánatra való jussát elismerni,

's a' kiknek kívánságok szerint, meg kellett volna hajlani a' Thrónus' hatalmának, a' felfegyverkezett támadók előtt.“ Ezen beszéd nagy lármát csinált a' bal oldalon, különösen a' Generalisok közt. Nevezetesen Generalis Semélé, ki mostanában választatott Deputatusnak, ezen sértő szavakkal szakasztotta-félbe az Orátor' beszédét: Az Úr útalatos ember, szemébe megmondom. Generalis Foy újonnan czáfolás alá vette a' nevezett helyet Lafont beszédéből, azt állítván nagy tüzzel, hogy sem a' Franczia Ármadának, sem a' Nemzetnek nincs legkissebb szüksége a' bocsánatra.)

„Az Ármadának, mondának némelylek, semmi amnestiara vagy bocsánatra nincs szüksége. Az igaz, hogy egy vitéz, hív, és engedelmes Ármadának semmi szüksége a' Király bocsánatjára; a' mit a' Király is tud és elismér; de azoknak, kikről az imént beszélt, a' helytelen feleletet kapott Orátor (Generalis Lafont a' jobb oldalon) minden módon szükségek volt a' Király' bocsánatjára, (Mozgás a' bal oldalon, 's illy szavak: Kicsoda, Kicsoda! Világosabban fejezze-ki magát az Úr!) mellyet többen megnyertek közzülök, de a' mellyről némelylek megfejtkeztek; azokat értem itt Gen. Lafont Úrral, kik néplázzasztásban és felségsértésben lélekzettek.“ Ezzel a' Miniszter leszállott az Oratori székből, a' jobb oldalnak, és középnek hangos helybehagyásokkal.

A' Quotidienne szerint, világos szavakkal vissza-húzta Gen. Semélé mind azt, valamivel a' Gen. Lafont személyét megsértette; de minthogy ezzel Generalis Lafont és baráti meg nem elégedtek, arra határozta a' dolgot a' két Generalis, hogy Mártz. 3od. délután a' Boulognei erdőcskében jelenjenek-meg, Sebastiani, Gerard, Partouneaux és Digeon Generalisoktól, mint Secundánsaiktól kísértetve. Hol mind

Ketten sikertelenül lövén háromszor, a Secundánsok közikbe léptek, jelentvén, hogy vége mindennek. Ugyan csak a Quotidienne szerint, ekkor újra visszavonta Gen. Semélé a sértő szavakat, mellyeket némelly Ujságok szájába adtak, 's megígérte, hogy ezen nyilatkoztatását az illető Ujságokba is béiktattatja.

Ő Felsége a Király Mártz. 3od. magános audientziára bocsátotta Gróf de Serre, Nápolyba induló Franczia Követet. Annak végével St. Cloudba kocsikázott Ő Felsége.

Párizsban a közelébb meghalálozott Franczia Paire Gróf Garnier Könyvei kótyavetyéjén, Maintenonnénak tulajdon kezével írt 's nyomtatva lévő 28 leveleit, 14000 Frankig verték. Közönségesen azt hiszik, hogy a Királyi Könyvtár számára vevődtek. Ugyan azon kótyavetyén 60 Frankon kelt el Pironnak egy czédulája, mellyben egy barátját, néhány butellia-Burgundiai bor vételéről megnyugtatta.

P r u s z s z i a.

A Bélyegezési Adó iránt Mártz. 7d. hozatott új törvény által, az adónak ezen nemét illető régibb törvények eltöröltettek, 's új lajstrom hozatott-bé, melly a külömbféle bélyeg-bért meghatározza. A bélyeg alól törvény által kivétettek minden 50 tallér alatt lévő, úgy minden Gyám-
atyai adásról-vevésről szólló iroványok, ha a nevelésre 's taníttatásra fordított költségek, az árvák egész jövedelmét megemésztették; a Status hitelezőinek minden kérelmeik; minden Közönséget érdeklő irások, minden úti paszszusok, szolgálatról való bizonyságok 's több effélék. A felsőbb 's alsóbb bélyeg-bérek, mellyek a tárgy kisebb vagy nagyobb fontossága szerint változnak, a Lajstromban világosan kitétettek. A legalsó 5 ezüst garas. — Az Ujságoktól járó bélyeg-bér régi álla-

potjában maradt, azzal a meghagyással, hogy ezen adót a Finántz-Miniszterium egyes Ujságlevelekre nézve bizonyos erány szerént szabhatja-ki.

Két Szicziliák' Országa.

I Ferdinand Ő Felsége Mártz. 13d. egy Kir. Rendelést adott ki, mellynek pontjai ezek: 1) Az olyanokkal való levelezés, kik 1820ban Júliusban esett politicai történet miatt Birodalmunkat ide hagyták, ha a közönséges csendesség háborgatását tárgyazza, halállal 's a vétkes javainak elvételével büntettetik. 2) Ha illy levelezés az Ország határán belől folytattatik, úgy is halál a bünös fején. 3) Az efféle perek mind Martialis Törvény alá tartoznak. 4) A ki az említett tárgyat illető levelet, papirost vagy plánumot kap, 24 óra alatt a Politziának bejelenteni tartozik, külömben az Országból tartozik kitakarodni, 's a környülállásokhoz képest tömlöcczel is büntettetik.

Spanyol Ország.

Madriti legújabb tudósítások Mártz. 21dikéről jelentik, hogy ezen Fővárosban tegnap a Rekrutázási sorsvonás igen lármas volt, 's egész késő estig mindenek nagy mozgásban voltak. Más nap reggel ismét látszódtak némelly jelei a zúgásnak. — Generalis Riego, kinek fő gondja magát a köznéphez alkalmaztatni, közlegénynek iratta-bé magát a Madriti Nemzeti Lovasság közzé.

Merino nevű ismeretes Pap, kiről a minap olly hír terjedt-el, hogy megholt 's teste a mezőn találtatott volna, jelenti barátinak, hogy halála híren nem gyöz eléggé csudálkozni, midőn ő a legkívánatosabb egészségben van, 's ellenségeinek rettentésére annak idejében ismét elő fog állani.

Pamplonában a Polgárság és Ka-

tonaság közt még mind a' legnagyobb meghasonlás uralkodik. Az utóbbi fél az erősségbe vette magát 's a' Várost ágyúzással fenyegeti.

A' Cortesek Mártz. 11dikétől 18dikáig tartott tanácskozásainak summás áltuézése:

Mártz. 11d. a' Testörzöserég' és VII Ferdinand Regementjebeli Katonaság' veszekedése foglalta el a' tanácsot. Több Küldöttek azt állították, hogy illy felkiáltásokat hallottak volna: Éljen a' határtalan Király! 's a' lárma valamelly rejtett hatalomtól ered, 's kipattantására azért választott éppen a' Conscriptio ideje, hogy akkor némelly békételen ifjú embereknek segítségével könnyebb gaz célhoz jutni. Castejon Úrnak javallására egy 7 személyből álló Biztosság neveztetett ki e' tárgyban, melly a' visszálkodások menetelét helyben vizsgálgatná. — Mártz. 12d. hivatalos jelentést tett a' belső dolgokra ügyelő Miniszter a' Katonák zendüléséről, 's bizonyosokká tette a' Corteseket, hogy annak indítói elfogattak. Az Elölülő hasonlókép' előadta a' minnek az előtvaló estve tanúja volt, 's azt állította hogy csupa intésére eltakarodtak az egybesereglett elenséges felek. — Azon javallás, melly szerint a' mostani Küldöttek, minekutána a' Cortesek között kilépnének esztendeig semmi hivatalt ne viselhessenek az Igazgató-széknél, 64 voks ellen 67tel visszavetett. — Mártz. 13d. némelly kérévelekre adatott válasz. 'S ugyan ezen napi ülésben számos Küldöttek az Ország' finanziaai állapotját hányták-vetették, 's azt sürgették, hogy gazdasági tekintetből jó lenne az 52 Kerületeket 38ra szállítani. — Mártz. 14d. azt rendelték a' Cortesek, hogy az 1812ben Apr. 26d. költ. rendelés szerint Május 2dika, az Ország' függetlenségéért Madritban elesett Spanyolok' emlékezetére esztendőnként való innepé le-

gyen. Mártz. 15d. a' versengő Katonaság ügyibe kirendelt Biztosság azt nyilatkoztatta ki, hogy a' kedvetlenségeknek fő okát a' Constitúzió mellett fogó Tiszteknek letételésében 's a' Servilis Tiszteknek fellevesésében kell keresni. — Mártz. 16d. Egy Küldöttséget rendelték a' Cortesek az Aszturia Regement 130 főből álló 2d. Batalionának elfogadására, melly annak egyszersmind egy Spanyol Oroszlányos zászlót adjon által. — (A' többi következik.)

Nyugot-Indiai Szigetek.

Cap Haytiből Jan. 20d. így irnak: A' Kávé arra naponként feljebb megyen. Ennek legtermészetibb oka ugyan, hogy a' kávéaratás szűken eresztett, de még az is okozza, hogy a' Sziget' ezen részében, mintegy 4000000 font Kávé természetik esztendőnként; azonban most is öt, útnak készülő hajó van a' kikötőben, mellyeknek öszveséggel 2000000 fontra van szükségek, és végre hogy a' Szigetnek ezen részében nagyot szállott a' Kávé-termesztésbeli szorgalom, mert most mind csak lézengnek, 's inkább gyümölcsele táplálják magokat a' Négerek, kiket Kristóf (Henrik Király) munkára hajtott volt. A' kikötőhöz közel is vannak borostyánnal befutott Kávéfák, mellyeknek gyümölcselei oda rothadnak. Az Uralkodószerk semmit sem segít a' bajon; ellenben Délen (Port au Prince) úgy látszik jobban érzik, miben álljon a' Tartomány' java.

Elegyes Dolgok.

Sz. Helena. Szabaddá lévén e' Sziget, sok hajók érkeznek hozzá. — Bonaparte' sirját azonban egy Hadnagy alatt 15 legény őrzi, 's egy más őrízet Longwood előtt áll, mellybe a' Kormányozó engedelmé nélkül nem szabad bemenni.

Berlin. Mártz. 18. (Folytatás). Az Angliai hasznos intézet, melly szerint ott

a' hídakat, szép útakat 's a' t. magános emberek csináltatják, aktziákat tévén egybe a' kereskedésre 's építésre ügyelő Miniszter Gróf Bülow' kedvezése által, Prusziában is nagy haszonnal bévétetett. Így aktziákon építetett már egy híd a' Spree vizén keresztül, mellytől bizonyos esztendőkhig a' csináltatók szednek vámot, 's hasonló feltétellel egy másik híd is készülőben van, a' fő Város' délkeleti részében. Még az idén elkészül a' hársfák sorjai közzé oszlopokra épült áltjáró is, melly két oldalról csinos kereskedő-boltokkal díszesül, 's a' Wilhelm nagy utszáját a' mostani Király által építetett Marsal-Hídig megnyujtja. Most pedig ismét egy új híd' építése határoztatott a' Brandenburgi kapu előtt, a' Sprének, a' Bellerue-Kert tövében folyó ágán keresztül, melly által a' Spree jobbik partján fekvő Mohabit, a' vadas kertel egybeköttetik. Nagy Fridriknek a' múlt Században tétetett roppant építései olta, egy Uralkodó sem tett annyit Berlinért, 's általjában Prusziáért, mint a' mostani Király, a' mi annyival nagyobb bámúlást érdemel, hogy jóllehet terhes háborúi áldozatok estek uralkodásában, még is a' Finantziába bévitt takarékosság és rend által a' legfontosabb épületekre elegendő költséget szakaszthat. Ezen kívül nagy bőkezűséggel segíti elő a' Tudományokat és mesterségeket. Mert a' Romában megholt Köfaragó Schadow Rudolf 6000 tallérral gyámolított a' Királytól, hogy a' Theseus és Hippolitus nagy kép-alkotmányát elkészithesse. A' reménnyel teljes két ifjú Festők, Begasse Kölni, és Hensel Berliini fiak a' Királynak esztendőnként való adományán formálják magokat Romában, hol több Prusziái mesterek diésekednek hasonló szerencsével. Közélebb a' Solly híres Kép-Gyűjteménye is a' Status költségén vétetett-még.

A' 'Sidókat-téritő Társaságnak Elöl-ülője Generalis Witzleben, Király Ö Felségének General-Adjutánsa, 's a' Hadi Miniszterium 3d. Osztálya' Directora; Al-Elöl-ülők Nicolovius Valóságos Belső Titkos Status Tanácsos, és Theremin, Udvari Predikátor; tiszteletbéli Tagok: Sir Georg Rose, Anglus Követ; Mayern, Bádeni Miniszter, és Gróf Stolberg Wernigerode. Nyomtatásban köz kézen forog, a' plánuma ezen Társaságnak, melly Király Ö Felségének helybehagyását is megnyerte.

Kevés napokkal ezelőtt több Tanulók fogattak itt el törvénytelen öszveszövetkezésekért, 's tetteket az Universzitas Birája nyomozza; sokak köztök a' Lengyelek.

Islandia. Az Oefieldskelen hegye, melly 1612 olta csendes volt, mult Dec. 19, 20, és 21d. napjain iszonyúan tüzelt. Kürtöjétől valami egy mértföldnyi távolságban 80 fontos félig elégett köveket találtak, de káros következésekről még eddig semmi hírek nem érkeztek.

B é c s.

Azon 12 szegény Férjfiak közt, kik a' mult Áldozócsötörtökön lábmosás végett kegyelmesen felvétettek, egy 82 esztendő; öt 83; egy 84; kettő 85; egy 87; egy 92; egy 96 esztendő. — Az ugyan e' végre kegyelmesen felvétetett 12 szegény Asszonyok közt kettő 85; három 86; egy 87; egy 88; egy 90; egy 91; egy 92; kettő 93 esztendő.

April. 11d. Bécsben, a' Státuspapirósainak közép-árrok:

Státus kötelezőlevele 5 pCtmal Conv. Pénzben 73 7/8; Ugyan az 2 1/2 pCmal —; Sorsvonásos költsön 1820ról 100 for. C.P. —; Ugyan az 1821ről 100 f. C. Pénz-

ben — ; Bizonyítás 1821dik költsönről 100 forintért Conv. Pénzben — ; Bécs Városi-Banko Obligátziók 2 1/2 pCtmal 35; 100 forint Conv. Pénz 250 f. V. Cz-ban. — Bank-Aktzia 651 1/3 f. C. P.

Magyar Ország.

Szent-Endre. Primás Ö Herczegsége, Egyházi Fő látogatása alkalmatossá-gával itt is innepi módon fogadtatott. Szá-mosan gyült e' végre egybe a' szomszéd Papság, 's az egész czerimonia igen épü-letesen ment végbe. Mártz. 25d. estve, 26d. délben fényes asztalt adott a' Kir. Udv. Magyar Kamara Vice Elölülője Gróf Cziráky Ö Excellentziája, mellyen a' számos Papságon kívül, több Vármegye és Uradalmi Tisztek 's a' Magistratusbeli Tagok is jelen voltak. 26d. délután nagy leereszkedéssel fogadta Ö Herczegsége a' helybeli Tanácsot 's a' nem egyesült ó-hitű Papságot, 's 27d. reggel, Szent Mise után Bogdányon és Visegradon keresztül, mo-zsarak durrogása 's harangszó alatt Esz-tergom felé útnak indúlt.

Erdély.

Szebenben Mártz. 28d. reggeli 6 óra-kor, életének 73d. esztendejét érve, mej-béli Vízkórságban meghalálozott Nagy Mél-toságu Hallerkői Gróf Haller Gábor Úr Ö Excellenciája, az Ausztriai Cs. Leopold Dicső Rende' Nagykeresztese, és Cs. K. Valóságos Belső Titkos Status Tanácsos. A' Dicsőült katonai pályán kezdette volt Fejedelme és Hazája szolgálatját, mellyet Kapitányságig folytatván, polgári hivata-lok viselésére lépett, Felseges József Csá-szár uralkodásakor Al-Ispánságot, később-

re Fő-Ispánságot, Kir. Tábla Elölülőséget, Tartománybéli Fő-Biztosságot, és végre K. Kincs Tartói Méltoságot viselvén, mely-ből ezelőtt három esztendőkkel lépett nyu-godalomra. Munkás és köz hasznú élete, a' hív Jobbágy, egyenes Hazafi, jó Apa, igaz Barát dicső tulajdonit foglalta magá-ban. Pontos volt minden dolgaiban; kö-telességei teljesítésiben megkorosodtsága-kor is azt a' serény elevenséget fejezte-ki, melly nélkül, valamint a' társasági, úgy a' munkás élet pályáján akárkiben is hi-jános a' maga elébe célul vett törekedés. A' fentebbi izlés' és Tudományi kimivelő-désnek jeles tulajdoni személyesen is méltó-vá tették ötet azon szerencsére, hogy a' Telemach halhatatlan Forditójának fija le-gyen, és a' Vallást, szint úgy mint a' Cha-racter' épségét meggyőződésből egyformá-lag tisztelvén, az élet' befejezésekor is a-zon lelki erő, és szív nyugodalommal vár-ta, nézte és érte-el a' siron túl lévő örök életre való általlépést, melly hervadhatat-lanná teszi az Emberiség valóságos érde-mét.

Házi Tanító keresés.

Egy Erdélyi Úri Háznak szüksége va-gyon egy jó characterű, józan életű, a' Mathesisben teljesen jártas, akár papi akár világi Rendből való, nőtelen, 30 — 50 esztendő közt 's R. Cath. hiten lévő Deák Professorra. A' ki ezen hivatalnak elfoga-dására, erkölcsében 's tudományában he-lyesen bízva, hajlandó, jelentheti magát levélben vagy személy-sen Erdélyben Ma-ros-Vásárhelyen a' Kir. Posta-Hivatalnál, úgy Magyar Országban Gyöngyösön Fő Tiszt. Nesniczky Úrnál.